

Datum
2021-09-21
Vår referens
Azra Nielsen
Enhetschef
azra.nielsen@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Nämndinitiativ från Nina Jakku (V) gällande barngrupper och bemanning FSKF-2021-14940

Sammanfattning

Vänsterpartiet har inför sammanträdet 30 augusti 2021 inkommit med ett nämndinitiativ där partiet vill uppdra förvaltningen att ta fram en kostnadsberäkning på mindre barngrupper, när dessa ligger i nivå med riksgenomsnittet. Samt att ta fram en kostnadsberäkning för bemanning som möter riksgenomsnittet i form av antal barn per heltidsanställd.

För att möta riksgenomsnittet på 14,8 barn per barngrupp visar översiktliga beräkningar på kostnader motsvarande 275 Mkr, 67 Mkr av detta är lokalkostnader. Skolverket menar dock att frågan om vad som är en lämplig storlek för barngrupper i förskolan är komplex och behöver ses i ett socialt och kulturellt sammanhang.

Förvaltningen konstaterar att antalet barn i kommunala förskolor per heltidstjänst är i genomsnitt lägre i Malmö jämfört med riket totalt.

Förvaltningen föreslår att förskolenämnden anser initiativet vara besvarat med hänvisning till det som framkommer i tjänsteskrivelsen.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden anser initiativet vara besvarat med hänvisning till det som framkommer i ärendet.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ från Vänsterpartiet gällande barngrupper och bemanning
- §124 FSKN Nämndinitiativ från Vänsterpartiet gällande barngrupper och bemanning
- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 210929 Uppdrag till förvaltningen rörande Nämndinitiativ från Vänsterpartiet gällande barngrupper och bemanning

Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2021-08-23
Förskolenämnden 2021-08-31
Förskolenämnden 2021-09-29

Ärendet

Vänsterpartiet har inför sammanträdet 30 augusti 2021 inkommit med ett nämndinitiativ där partiet vill uppdra förvaltningen att ta fram en kostnadsberäkning på mindre barngrupper, när dessa ligger i nivå med riksgenomsnittet. Samt att ta fram en kostnadsberäkning för bemanning som möter riksgenomsnittet i form av antal barn per heltidsanställd.

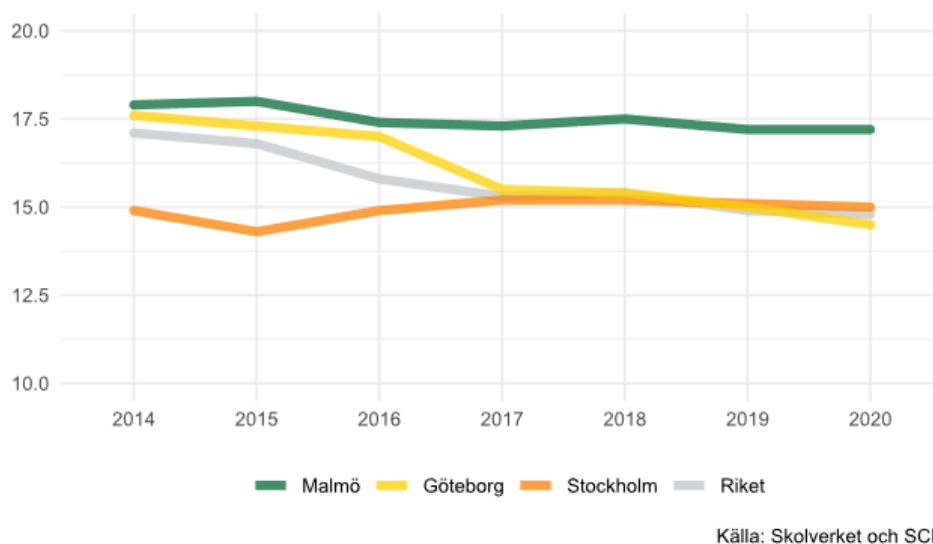
Förskolenämnden gav förskoleförvaltningen i uppdrag att bereda ärendet och återkomma vid nämndsammanträdet den 29 september 2021.

- *kostnadsberäkning på mindre barngrupper, när dessa ligger i nivå med riksgenomsnittet*

Förskoleförvaltningen har sedan starten 2013 arbetat aktivt med att kartlägga och följa upp barngruppernas storlek och sammansättning (kartläggning av barngruppernas storlek FSKF-2014-2594). I Skolverkets riktmärken framhävs vikten av att göra en bedömning utifrån varje förskolas förutsättningar och behov för att se hur många barn som är ett lämpligt antal i en barngrupp. Skolverket menar att frågan om vad som är en lämplig storlek för barngrupper i förskolan är komplex och behöver ses i ett socialt och kulturellt sammanhang. Forskningen visar att några avgörande faktorer att ta hänsyn till är personalens kompetens, personaltäthet, barngruppens sammansättning och den fysiska miljön.

Att följa upp barngruppernas storlek är svårt, inte minst eftersom Skolverkets definition av en barngrupp medför att det som ska anses vara en barngrupp i sammanhanget kan vara föränderligt även över korta perioder. Pedagogerna kan, utifrån sin professionella kompetens och med hänsyn till barnens behov och intressen, arbeta med olika indelningar av barnen i olika aktiviteter. En förskolas barngrupper är därmed inte nödvändigtvis statiska (Lägesbedömning 2020, FSKF-2020-2432)

Barngrupperna år 2020 i Malmö bestod i genomsnitt av 17,2 barn. Det genomsnittliga antalet barn per barngrupp i Göteborg var 14,5 och Stockholm 15,0, riksgenomsnittet i riket var 14,8 2020.

Figur 2: Barngruppernas storlek, kommunala förskolor (genomsnittligt antal barn) Barngruppernas storlek har minskat i riket under perioden 2014 till 2020. Minskningen är dock lägre i Malmö jämfört med riksgenomsnittet. Barngrupperna är i genomsnitt 17,2 barn per barngrupp i Malmö 2020 och ligger i linje med de senaste årens nivåer medan riksgenomsnittet och övriga storstäder är lägre. Det genomsnittliga antalet barn per barngrupp i kommunala förskolor i riket var 14,8 år 2020.

Utifrån ett verksamhetsperspektiv och i relation till läroplansuppdraget finns det anledning att problematisera statistiken då det inte alltid är självklart att avdelning är samma sak som barngrupp. Arbetet tillsammans med barnen sker till stor del i mindre grupper, utifrån barngruppernas behov och förutsättningar och den aktuella lärsituationen. Det är därför svårt att definiera vilken grupp varje barn ingår i större delen av sin dag i förskolan.

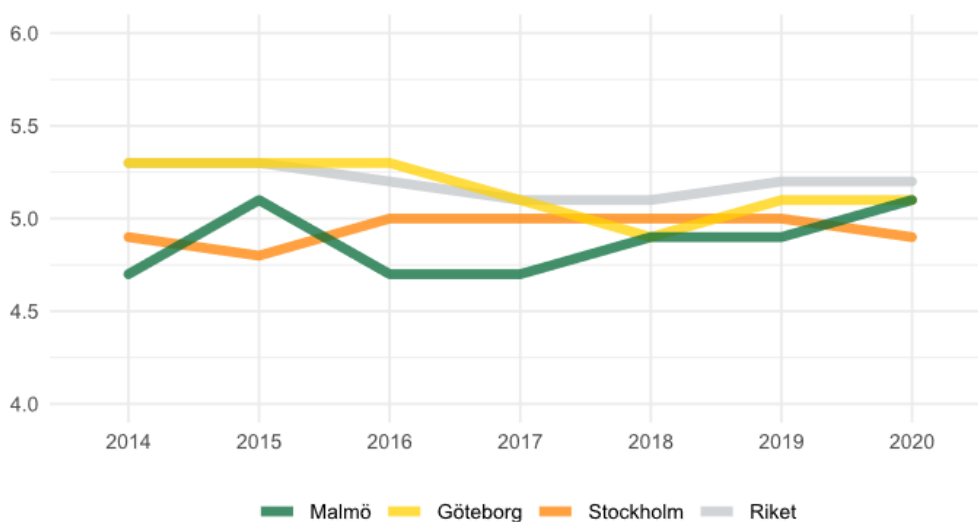
Den kommunala huvudmannen har i nuläget 3 125 medarbetare i barngrupp fördelat på 926 avdelningar (SCB, oktober 2020), det motsvarar en personaltäthet på 3,38 medarbetare per avdelning. Med bibehållen personaltäthet och ett genomsnitt på 14,8 barn per barngrupp skulle nämnden behöva skapa 108 nya avdelningar. Det skulle innebära utökade personalkostnader om 208 Mkr på 2021 års lönenivå. Vidare skulle det även tillkomma kostnader för lokalkostnader för nya lokaler motsvarande 67 Mkr (2021 års kostnadsnivå). Bedömningen av en förskolelokals kapacitet är dock komplex och för att göra en realistisk bedömning av kapaciteten behöver även verksamhetsmässiga förutsättningar så som organisering, pedagogik och barngruppers sammansättning beaktas (Lokalbehovsplan 2022-2031, FSKF-2021-1955). Med hänsyn till komplexiteten i dessa antaganden är beräkningarna översiktliga utifrån dagens kostnadsnivåer.

De 108 nya avdelningarna som skulle behöva komma till stånd för att möta rikssnittet skulle naturligtvis innebära nya arbetslag. Skollagen ställer krav på tillgång till legitimerade förskollärare vilka har ett särskilt ansvar för undervisning i förskolan. För att klara förskolans uppdrag behöver arbetslagen därtill kompetenta barnskötare och pedagoger. Läroplanen anger också riktlinjer för arbetslagets arbete. Därmed lyfts arbetslaget fram som centralt för läroplansuppdragets genomförande. Den sammantagna kompetensen är avgörande för att nå de nationella målen i utbildningen. I lägesbedömningen 2020 (FSKF-2020-2432) framgår att andelen förskollärare är 29 %. Det motsvarar en förskollärare per avdelning baserat på en personaltäthet om 3,38 medarbetare per avdelning. För att inte sänka andelen förskollärare

skulle förvaltningen därmed behöva rekrytera ytterligare 108 förskollärare för att klara förskolans ansvar för utbildning. Bristen på förskollärare och utbildade barnskötare är en känd utmaning för nämnden. Det har påverkat arbetet med kompetensförsörjning till Malmö stads förskolor under en längre tid. I Lägesbedömning– förutsättningar och fördjupning 2020 (FSKF-2020-2415) konstaterades utifrån underlag från bland annat SKR och Arbetsförmedlingen att tillgången till förskollärare och utbildade barnskötare nationellt kommer att vara otillräcklig under lång tid framöver (Arbetsförmedlingen, 2019 och SKL, 2019). Trots det så är antalet barn per heltidstjänst med förskolläraryxamen är högre i Malmö stad och Stockholm stad jämfört med riket totalt. Siffran har också ökat i Malmö stad på ett sätt som inte speglas i riksgenomsnittet.

-att ta fram en kostnadsberäkning för bemanning som möter riksgenomsnittet i form av antal barn per heltidsanställd.

Antalet barn i kommunala förskolor per heltidstjänst är i genomsnitt lägre i Malmö jämfört med riket totalt. Perioden 2017 till 2020 har antalet barn per heltidstjänst ökat något från 4,7 till 5,1 i Malmö samtidigt har riket ökat något från 5,1 till 5,2 (Fördjupad lägesbedömning: FSKF-2020-2415)

Källa: Skolverket och SCB

Ansvariga

Agneta Sjölund Ekonomichef
Peter Lindberg Förvaltningschef